

PAGRINDINIO UGDYMO INDIVIDUALIZUOTOS PROGRAMOS IR SOCIALINIŲ ĮGŪDŽIŲ UGDYMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokiniiui, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo individualizuotą programą, mokyklos ar individualus ugdymo planas sudaromas, atsižvelgiant į mokinio galias (nežymus, vidutinis, žymus ar labai žymus intelekto sutrikimas), mokymosi formą, mokymo organizavimo būdą, ugdymą įgyvendinančios mokyklos/klasės paskirtį.

2. Socialinių įgūdžių ugdymo programa įgyvendinama mokyklos klasėse, skirtose specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams, rengiama mokiniiui, atsižvelgus į pedagoginės psichologinės tarnybos rekomendacijas.

3. Mokykla gali organizuoti specialiųjų klasių, skirtų intelekto sutrikimą turintiems mokiniams, mokinių užimtumą ir per mokinių atostogas. Savanoriai, aukštesniųjų klasių mokiniai, vykdančys socialinės veiklos programas, gali padėti mokytojui organizuoti šią veiklą.

4. Mokiniiui, besimokančiam bendrosios paskirties klasėje, vietoje atskiros ugdymo srities dalykų mokykla gali siūlyti integruotą srities dalyką ar skirtingų ugdymo sričių integruotų mokslų pamokas.

5. Dalykus, prasidedančius pagrindinio ugdymo programoje, mokykla gali pradėti įgyvendinti vėliau nei nustatyta 123, 124 punktais.

II SKYRIUS PAGRINDINIO UGDYMO INDIVIDUALIZUOTOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

6. Mokiniiui, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo individualizuotą programą dėl nežymaus intelekto sutrikimo, mokyklos/klasės bei individualus ugdymo planas rengiamas:

6.1. vadovaujantis bendrųjų ugdymo planų 123, 124, 137 punktuose nustatytu dalykų programoms įgyvendinti skiriamų savaitinių pamokų skaičiumi, kuris, atsižvelgus į mokymosi formą ir mokymo proceso organizavimo būdą, gali būti koreguojamas iki 25 procentų:

6.1.1. keičiamas (mažinamas, didinamas) dalykams skirtų pamokų skaičius;

6.1.2. planuojama papildoma mokytojo pagalba;

6.1.3. planuojamos specialiosios pamokos;

6.1.4. didinamas pamokų skaičius, skirtas meniniam, technologiniam ugdymui, kitų dalykų mokymui, socialinei veiklai, karjeros ugdymo kompetencijoms ugdyti;

6.1.5. keičiamas specialiųjų pamokų, pratybų ir individualiai pagalbai skiriamų valandų (pamokų) skaičių per mokslo metus, atsižvelgus į mokinio reikmes, švietimo pagalbos specialistų, Vaiko gerovės komisijos ar pedagoginės psichologinės tarnybos rekomendacijas;

6.1.6. 1–2 pamokomis mažinamas minimalus privalomų pamokų skaičius, didinant neformaliojo švietimo valandų skaičių ar organizuojant veiklas, stiprinančias praktinius gebėjimus;

6.1.7. technologijų dalyko gali būti siūloma tik viena technologijų programa arba technologijų kryptis;

6.1.8. specialiosioms pratyboms 5–10 klasėse skiriama po 0,5–1 pamoką per savaitę mokiniui, turinčiam kompleksinių negalių, įvairiapusių raidos sutrikimų, elgesio ir (ar) emocijų, kalbėjimo ir (ar) kalbos sutrikimų;

6.1.9. mokiniui, turinčiam kompleksinių negalių, elgesio ir emocijų sutrikimų, specialiosioms pratyboms 5–10 klasėse galima skirti po 1 pamoką per savaitę kompiuteriniams, specialiųjų mokymo priemonių naudojimo įgūdžiams formuoti, pažinimo funkcijoms lavinti, dalykų spragoms šalinti.

7. Mokiniui, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo individualizuotą programą dėl vidutinio intelekto sutrikimo, individualus ugdymo planas rengiamas:

7.1. besimokančiam įtraukiai bendrosios paskirties klasėje, vadovaujantis bendrųjų ugdymo planų 124, 145 punktuose nurodytu dalykų programoms įgyvendinti skiriamų savaitinių pamokų skaičiumi, kuris, atsižvelgus į mokymosi formą ir mokymo proceso organizavimo būdą, gali būti koreguojamas iki 30 procentų;

7.2. besimokančiam klasėje / mokykloje, skirtoje mokiniams, turintiems intelekto sutrikimą, – vadovaujantis bendrųjų ugdymo planų šio priedo 8 punktu;

7.3. specialiosioms pratyboms 5–10 klasėse skiriama po 1 pamoką per savaitę mokiniui, naudojančiam alternatyvią komunikaciją. Tarties, kalbos ir komunikacijos lavinimo specialiosios pratybos gali būti integruojamos į komunikacinės ir pažintinės veiklos, lietuvių kalbos pamokas. Pratybų ir komunikacinės, pažintinės veiklos, lietuvių kalbos pamokų turinys turi derėti.

8. Pagrindinio ugdymo individualizuotos programos, skirtos turintiesiems vidutinį, žymų ir labai žymų intelekto sutrikimą, veikloms įgyvendinti skiriamų valandų skaičius per savaitę:

Ugdymo metai, klasė	5–6	7–8	9–10	Iš viso per 6 ugdymo metus
Dorinis ugdymas	2	2	2	6
Komunikacinė veikla* arba Kalbos ir bendravimo ugdymas**	8–10	8–10	8–10	24–30
Pažintinė veikla	7–10	7–10	7–10	21–30
Orientacinė veikla	5–8	5–8	5–8	15–24
Užsienio kalba***	0–4	0–4	0–4	0–4
Informacinės technologijos***				
Medijų raštingumas***				
Meninė veikla	6–9	6–9	6–9	18–27
Fizinė veikla	4–9	4–9	4–9	12–27
Pamokos mokinių ugdymo poreikiams tenkinti				
Pamokos mokinių specialiesiems ugdymosi poreikiams tenkinti: Specialioji veikla****				
Gydomoji kūno kultūra	4–10	4–16	4–16	12–42
Regos lavinimas				
Klausos lavinimas				
Komunikacinių gebėjimų ugdymas				
Pažintinių gebėjimų ugdymas				
Minimalus pamokų skaičius mokiniui	20/20	20/20	20/20	120
Maksimalus pamokų skaičius mokiniui	24/24	26/26	26/26	152
Neformalusis švietimas	4	4	4	12

Pastabos:

*kai ugdymas organizuojamas mokyklose, kuriose įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba, lietuvių kalbai ugdyti turi būti skiriama ne mažiau laiko nei gimtajai kalbai;

** veikla, skiriama kurtiems ir neprigirdintiems vaikams (ją sudaro gestų kalba, sakinė ir rašytinė lietuvių kalba) ar verbalinės komunikacijos neturintiems vaikams, naudojantiems alternatyvią komunikaciją;

***skiriama veikla, atsižvelgus į mokinio ugdymosi poreikius, mokyklos mokymosi aplinkas, turimus specialistus ir poreikį, jei veikla neintegruojama su kitomis veiklomis;

****skiriama sutrikusioms funkcijoms lavinti, specialiajai pagalbai teikti, atsižvelgiant į mokinio sutrikimų pobūdį.

9. Ugdymas veiklomis organizuojamas mokiniui, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo individualizuotą programą dėl vidutinio, žymaus ir labai žymaus intelekto sutrikimo, pagal lentelėje nurodytą pamokų skaičių atskiriems ugdymo metams (klasei). Šios veiklos mokytojo nuožiūra gali būti jungiamos, keičiamos, atsižvelgus į mokinio poreikius, sveikatą.

10. Mokiniui dėl cerebrinio paralyžiaus, turinčiam judesio ir padėties sutrikimų (išskyrus lengvus), gydamosios kūno kultūros specialiosioms pratyboms skiriama po 2 pamokas per savaitę.

11. Mokiniui, turinčiam kompleksinių negalių, elgesio ir emocijų, kalbos ir kalbėjimo sutrikimų, specialiosioms pratyboms 5–10 klasėse skiriama po 1 pamoką per savaitę naudojimosi kompiuteriu ir specialiosiomis mokymosi priemonėmis įgūdžiams formuoti, pažinimo funkcijoms lavinti, kalbiniais ir komunikaciniais gebėjimams ugdyti.

12. 5–10 klasių mokiniui, bendraujančiam alternatyvios komunikacijos būdu, tarties, kalbos ir komunikacijos lavinimo specialiosios pratybos gali būti integruojamos į komunikacinės ir pažintinės veiklos, lietuvių kalbos pamokas. Pratybų, komunikacinės ir pažintinės veiklos, lietuvių kalbos pamokų turinys turi derėti.

III SKYRIUS SOCIALINIŲ ĮGŪDŽIŲ UGDYMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

13. Mokykla, įgyvendindama Socialinių įgūdžių ugdymo programą, renka organizavimo formą, ugdymo turinį pateikia dalykais arba veiklomis, atsižvelgdama į asmens galias, mokykloje esančius specialistus, dalykų mokytojus.

14. Socialinių įgūdžių ugdymo programai įgyvendinti skiriamų valandų skaičius per savaitę:

Dalykai / veiklos sritis	Ugdymo metai			Iš viso I–III mokymosi metais
	I	II	III	
Bendrasis ugdymas	12–14	12–14	12–14	38–42
Dorinis ugdymas	1	1	1	3
Komunikacinė veikla arba Kalbos ir bendravimo ugdymas*	3–5	3–5	3–5	9–15
Užsienio kalbos mokymas**	0–2	0–2	0–2	0–6
Pažintinė veikla	2	2	2	6
Orientacinė veikla	0–2	0–2	0–2	0–6
Informacinės technologijos**	0–2	0–2	0–2	0–6
Medijų raštingumas**				
Meninė veikla / technologijos	1–3	1–3	1–3	3–9
Fizinė (sveikatos ugdymo, stiprinimo) veikla	3	3	3	9
Mokinių specialiesiems ugdymosi poreikiams tenkinti skiriama veikla	12–14	14–16	14–16	38–46
Socialinio, technologinio (darbinio), meninio ugdymo veikla***	12–14	14–16	14–16	38–46
Savarankiškumo ugdymas****				
Technologinių, verslumo įgūdžių ugdymo, praktinė, projektinė veikla, pažinties su profesijomis veikla				
Iš viso	24–28	26–30	26–30	76–88

Neformalusis švietimas	2	2	2	6
------------------------	---	---	---	---

Pastabos:

*veikla, skiriama kurtiems ir neprigirdintiems vaikams (ją sudaro gestų kalba, sakytinė ir rašytinė lietuvių kalba) ir intelekto sutrikimų turintiems vaikams, naudojančioms alternatyvią komunikaciją;

** veikla, organizuojama, atsižvelgiant į mokyklos galimybes ir mokinių gebėjimus bei galias. Mokykla veiklą planuoja ir organizuoja, atsižvelgusi į ugdymo aplinką, mokinio galimybes ir poreikius;

***veikla, skiriama mokinių meniniams ir technologiniams darbams, buities kultūrai, savitvarkai, namų ruošai, ūkio darbams;

****veikla, skiriama pagrindinėms funkcijoms lavinti, specialiųjų priemonių (ugdymui skirtų techninės pagalbos priemonių, kompiuterinių technologijų, buities įrangos, buitinių įrankių) naudojimo ar kitiems kasdieniams savarankiškumą didinantiems įgūdžiams formuoti, orientacijai erdvėje, mobilumo, alternatyvios komunikacijos įgūdžiams ugdyti.

15. Įvairių socialinio ugdymo / technologinio (darbinio) ugdymo ir (ar) savarankiškumo ugdymo veiklų pamokų per savaitę skaičių galima keisti, atsižvelgus į mokinių gebėjimus, mokyklos galimybes ir tėvų (globėjų, rūpintojų) bei mokinių pageidavimus. Veiklos gali būti keičiamos dalykais, atsižvelgiant į mokinio galias ir gebėjimus, ir kai ugdymas teikiamas laikinoje grupėje su kitų klasių mokiniais.

16. Įgyvendindama socialinio ugdymo veiklas, mokykla gali ieškoti šioms veikloms organizuoti pritaikytų, atvirų visuomenei, socialinėje erdvėje esančių aplinkų, socialinių partnerių, galinčių sudaryti sąlygas šioms veikloms vykdyti, taip pat, bendradarbiaudama su kitomis mokyklomis, gali ieškoti universalus dizaino įstaigų, galinčių padėti vykdyti šias veiklas.

17. Logopedo arba kitoms specialiosioms pratyboms skiriamos 2 pamokos 3 mokiniams per savaitę.

18. Individualioms sveikatos ugdymo pratyboms gali būti skiriama iki 2 pamokų per savaitę mokiniui, turinčiam cerebrinį paralyžių, judesio ir padėties sutrikimų.

19. Veiklos gali būti integruojamos, jungiamos, keičiamos, siūlomos naujos, atsižvelgus į mokinių ugdymosi poreikius, situacijas, dėl kurių koreguojamas ugdymo procesas.
